IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

AS Ida-Tallinna Keskhaigla
Ravi 18, 10138 Tallinn
Rg-kood 10822068
Tel 666 1900
E-post info@itk.ee
www.itk.ee

Rasestumisvastane implantaat (Nexplanon)

Infomaterjali eesmärgiks on anda teavet rasestumisvastase implantaadi, selle paigaldamise ja eemaldamise ning sellega kaasnevate riskide ja kõrvaltoimete kohta.

Rasestumisvastane implantaat (Nexplanon) paigaldatakse õlavarre siseküljele vahetult naha alla maksimaalselt kolmeks aastaks. Implantaat eritab iga päev vereringesse väikeses koguses naissuguhormooni (etonogestreel). Implantaat aitab vältida rasedust emakakaela lima spermatosoididele läbipääsmatuks muutmise teel ning pärsib mõnedel naistel ka ovulatsiooni. Implantaat on väga efektiivne kasutajast sõltumatu rasestumisvastane meetod – selle kasutamisel rasestub aasta jooksul vähem kui üks naine 1000-st. Implantaadi eemaldamise järel taastub viljakus enamasti 3–4 nädala jooksul. Enne paigaldamist võtab arst Teilt põhjaliku anamneesi, vajadusel teeb uuringud ja määrab analüüsid, et kindlaks teha, kas implantaat Teile sobib. Seetõttu tuleb informeerida naistearsti oma tervislikust seisundist, kõigist haigustest, tarvitatavatest ravimitest ja allergiatest.

Vastunäidustused implantaadi paigaldamiseks

Teie arst võib soovitada mitte paigaldada implantaati, kui Teil on:

- allergia toimeaine (etonogestreeli) või implantaadi koostisosade suhtes,
- tromboos,
- või on olnud kollatõbi, raske maksahaigus või maksakasvaja,
- või oli rinnanäärme- või suguelundite vähk või on kahtlus sellele,
- ebaselge põhjusega tupekaudne verejooks.

Ravimite kasutamine

Implantaadil võib esineda koostoimeid ravimitega, mis mõjutavad maksaensüüme ja seetõttu väheneb implantaadi efektiivsus. Koostoimeid võib tekkida ravimitega, mida kasutatakse järgmiste haiguste raviks:

- epilepsia (nt primidoon, fenütoiin, barbituraadid, karbamasepiin, okskarbasepiin, topiramaat, felbamaat),
- tuberkuloos (nt rifampitsiin),
- HIV-nakkus (nt ritonaviir, nelfinaviir, nevirapiin, efavirens),
- C-hepatiit (nt botsepreviir, telapreviir),
- seenhaigused (nt griseofulviin, ketokonasool),
- kõrge vererõhk kopsude veresoontes (bosentaan).

Implantaat võib mõjutada teiste ravimite imendumist ja toimet (nt epilepsiavastane ravim lamotrigiin ja immuunsüsteemi mõjutav tsüklosporiin). Seetõttu tuleb kindlasti informeerida naistearsti kõikidest tarvitatavatest ravimitest.

Kõrvaltoimed

Implantaadi kasutamise ajal tekivad tõenäoliselt ennustamatud muutused menstruatsiooni verejooksude laadis. Umbes ühel naisel viiest jäävad menstruatsioonid ära ja teisel viiendikul tekib sage ja/või pikaajaline menstruatsioon. Paljudel naistel ennustab esimese kolme kuu verejooksude laad edasiste verejooksude mustri. Teised sagedasemad kõrvaltoimed on tingitud naissuguhormooni suuremast eritusest vereringesse esimestel kasutuskuudel (peavalu, akne ägenemine, rindade valulikkus, meeleolu kõikumine, muutused kehakaalus) ja lokaalsest kudede ärritusest implantaadi paigaldamise kohal.

Implantaadi paigaldamine ja eemaldamine

Implantaadi paigaldamiseks või eemaldamiseks tuleb pöörduda naistearsti vastuvõtule, protseduuri teeb vastava koolituse saanud arst.

Paigaldamisel peab olema kindel, et rasedus on välistatud. Vastasel juhul tuleb protseduur edasi lükata.

Implantaadi paigaldamine ja eemaldamine toimub ambulatoorselt ja kogu protseduur võtab enamasti aega alla 10 minuti. Nahk õlavarrel puhastatakse ja tuimastatakse lokaalse valuvaigistava süstiga. Spetsiaalse aplikaatori abil sisestatakse implantaat mittedominantse käe õlavarre sisekülgele. Sisestamiskohale pannakse plaaster ja selle peale rõhkside, et vältida verevalumi teket. Paigaldamisprotseduuri lõpus palpeerib arst implantaati naha all ja õpetab seda ka Teid tegema. Õigesti paigaldatud implantaati on võimalik naha all tunda pöidla ja sõrme vahel.

Implantaadi eemaldamise protseduur on sarnane – nahk pestakse ja tuimastatakse ning väikese lõike kaudu implantaat eemaldatakse. Eemaldamise käigus võib sama haava kaudu sisestada kohe uue implantaadi. Implantaat tuleb eemaldada või asendada mitte hiljem kui kolm aastat pärast paigaldamist. Vajadusel võib implantaadi eemaldada enne kolme aasta möödumist.

Tüsistused

Implantaadi paigaldamine või eemaldamine võib põhjustada verevalumeid, paikset ärritust, valu, sügelust. Harva võib tekkida sidekoestumine, arm või põletik paigaldamiskohal.

Implantaat peab paigaldamise järel olema naha all tuntav. Kui implantaat ei ole palpeeritav või kui selle õige paiknemine on kaheldav, võib implantaat olla nihkunud või liiga sügavale sisestatud. Seetõttu võib implantaadi täpse asukoha määramiseks vaja minna piltdiagnostika abi. Uuringu vajaduse otsustab naistearst. Nihkunud implantaat võidakse eemaldada kirurgiliselt.

Implantaadi kasutamise perioodil tuleb naistearstiga konsulteerida järgmistel juhtudel:

- võimalikud tromboosinähud (tugev valu või paistetus ühes jalas, seletamatud valud rindkeres, hingeldus, ebatavaline köha),
- järsk või tugev kõhuvalu, naha kollasus,
- tükk rinnas,
- tugev verejooks tupest,
- raseduse kahtlus.

ITK823

Käesoleva infomaterjali on kooskõlastanud naistekliinik 01.01.2022. a